

Stanovení podmínek, jejichž porušení bude postiženo nižším odvodem za porušení rozpočtové kázně

v souladu s ustanovením § 14 odst. 4 písm. g)
a odst. 5 rozpočtových pravidel

Obsah

1	Cíle metodiky	2
2	Legislativní rámec.....	3
3	Stanovení dalších podmínek, které musí příjemce v souvislosti s použitím dotace nebo NFV splnit.....	4
	Výjimky z označení/vyčlenění dalších podmínek.....	5
4	Stanovení sníženého odvodu poskytovatelem v rozhodnutí o poskytnutí dotace	6
	Procentní rozmezí.....	6
	Pevný procentní podíl	7
	Pevná částka odvodu	8
	Výchozí hodnota pro stanovení sníženého odvodu pro procentní rozmezí a pevný procentní podíl.....	9
5	Stanovení sníženého odvodu s přihlédnutím k závažnosti porušení rozpočtové kázně a jeho vlivu na dodržení účelu dotace	11
6	Zásady pro řádné stanovení sníženého odvodu v rozhodnutí.....	13

1 Cíle metodiky

Metodický pokyn upravuje postupy poskytovatelů¹ dotací nebo návratných finančních výpomocí (dále jen „NFV“) vyplývající z jejich kompetencí dle ustanovení § 14 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále též „rozpočtová pravidla“ nebo „RP“). Dle uvedeného ustanovení může poskytovatel v rozhodnutí o poskytnutí dotace stanovit, že nesplnění některých podmínek dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) rozpočtových pravidel nebo porušení povinnosti stanovené právním předpisem bude postiženo odvodem za porušení rozpočtové kázně nižším, než kolik činí celková částka dotace.

Metodický pokyn je určen poskytovatelům peněžních prostředků ze státního rozpočtu, jakož i poskytovatelům peněžních prostředků z evropských fondů, kterými jsou prostředky ze státního rozpočtu kryty.² Zároveň je určen organizačním složkám státu (dále jen „OSS“) stanovujícím podmínky pro projekty OSS financované z těchto zdrojů, u kterých se nejedná o dotační vztah „poskytovatel-příjemce“, jelikož jde o prostředky zařazené do státního rozpočtu nebo přesunutě rozpočtovým opatřením.³ Dle ustanovení § 24a a § 26 odst. 2 rozpočtových pravidel totiž postupuje OSS při stanovení podmínek (a též při určování sníženého odvodu) obdobně.

Metodický pokyn si klade za cíl vysvětlit a sjednotit postupy poskytovatelů tak, aby nedocházelo k interpretačním rozdílnostem výše uvedených zákonných ustanovení a nedůvodným rozdílům při určování sníženého odvodu. V případech, kdy metodický pokyn hovoří o „poskytovateli“, je jím míněn kompetentní, povinný a odpovědný subjekt za řádné stanovení podmínek čerpání poskytnutých nebo „narozpočtovaných“³ peněžních prostředků v souladu s právními předpisy. To z důvodu, že dané oprávnění a související povinnosti platí pro obě oblasti čerpání/používání výše uvedených peněžních prostředků. Totéž platí, není-li uvedeno jinak, i pro případy, kdy metodický pokyn hovoří o „dotaci“, anebo o „poskytování“ prostředků.⁴

¹ Dle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

² Peněžní prostředky dle ustanovení § 44 odst. 2 písm. b), d), f), h), k) rozpočtových pravidel.

³ Nejedná se o peněžní prostředky poskytnuté (viz pozn. pod čarou č. 2), nýbrž o prostředky dle písm. a), c), e), g) a j) rozpočtových pravidel.

⁴ Hovoří-li se o dotaci, jde též o prostředky zařazené do rozpočtu OSS nebo přesunutě rozpočtovým opatřením, a hovoří-li se o poskytnutí prostředků, jde též o stanovení účelu a podmínek použití prostředků příslušným správním aktem pro příslušnou OSS.

2 Legislativní rámec

Základní legislativní rámec pro řádné stanovení podmínek či povinností stanovených právním předpisem, jejichž porušení má být postiženo nižším odvodem za porušení rozpočtové kázně, než kolik činí celková částka dotace, tvoří:

- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně ustanovení **§ 14 odst. 4 písm. g)** a ustanovení **§ 14 odst. 5** tohoto zákona.

Poskytovatelem správné stanovení sníženého odvodu v rozhodnutí o poskytnutí dotace má neodmyslitelný vliv na řádnou aplikaci (realizaci) ustanovení § 14e a § 14f rozpočtových pravidel (rozhodnutí o nevyplacení prostředků, výzva k provedení opatření k nápravě, výzva k vrácení dotace nebo její části), prováděnou taktéž poskytovatelem⁵, a zcela zásadní vliv na správné stanovení výše odvodu za porušení rozpočtové kázně ze strany finančního úřadu dle ustanovení § 44a odst. 4 písm. a) rozpočtových pravidel.

⁵ Zde je výjimka, OSS nemůže aplikovat ustanovení § 14e RP, jelikož dané je proveditelné pouze ve vztahu poskytovatel-příjemce. Ve spojení s OSS lze však za okolností stanovených rozpočtovými pravidly aplikovat postup podle § 26 odst. 3 RP, při kterém se postupuje podle ustanovení § 14f RP obdobně.

3 Stanovení dalších podmínek, které musí příjemce v souvislosti s použitím dotace nebo NFV splnit

Rozpočtová pravidla, jakožto právní předpis regulující poskytování prostředků, v ustanovení **§ 14 odst. 4 písm. g)** uvádí, že poskytovatel, mimo hlavních (zásadních) podmínek/povinností uvedených v témže odstavci, stanovuje případné další podmínky, které je příjemce povinen v souvislosti s použitím dotace nebo návratné finanční výpomoci splnit.

Dle ustanovení § 14 odst. 4 RP, v souladu s ustanovením § 14m odst. 2 RP, které již výslovně rozlišuje povinné a volitelné obsahové náležitosti rozhodnutí o poskytnutí dotace, je poskytovatel **povinen** stanovit základní rámec použití prostředků (ať už poskytnuté dotace či NFV, nebo prostředků zařazených do státního rozpočtu či přesunutých rozpočtovým opatřením). Poskytovatel je tedy **povinen** jasně, určitě a srozumitelně stanovit (mimo identifikace subjektu a poskytovatele viz ustanovení § 14 odst. 4 písm. a) a b) RP):

- účel,
- lhůtu, v níž má být účelu dosaženo (u NFV jednotlivé lhůty pro navrácení příslušných částek poskytnutých prostředků),
- poskytnutou částku (výše poskytnutých prostředků nebo určených k danému účelu) a v případě více zdrojů jejich konkretizace, resp. určení zdroje a výše prostředků z příslušného zdroje (případ spolufinancování),
- **případné další podmínky, které musí příjemce v souvislosti s použitím dotace nebo NFV splnit (ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP).**

V přímé souvislosti s výše uvedeným je **ustanovením § 14 odst. 5 RP** poskytovateli umožněno, rozhodne-li se tak, stanovit⁶ v rozhodnutí o poskytnutí dotace, že nesplnění některých podmínek dle ustanovení **§ 14 odst. 4 písm. g)** nebo porušení určité povinnosti stanovené právním předpisem bude **postíženo odvodem za porušení rozpočtové kázně nižším, než kolik činí celková částka dotace**. Při stanovení nižšího odvodu uvede poskytovatel **procentní rozmezí nebo pevný procentní podíl vztahující se buď k celkové částce dotace, nebo k částce, ve které byla porušena rozpočtová kázeň, nebo stanoví pevnou částku odvodu**; přitom přihlédne k závažnosti porušení rozpočtové kázně a jeho vlivu na dodržení účelu dotace.

V rámci výše uvedeného je nezbytné dodat, že poskytovatel není povinen přistoupit k danému zmírnění, anebo absolutní negaci neoprávněného použití prostředků, potažmo porušení rozpočtové kázně (viz poznámka pod čarou č. 6). Je však povinen, přistoupí-li k uvedenému, dané provést zákonným způsobem.

Ministerstvo financí však doporučuje využívání výše uvedených zákonných institutů, neboť jejich správné užití vede jednak k posílení principu předvídatelnosti rozhodnutí, a jednak k naplnění zásad transparentnosti a proporcionality.

⁶ Stejně oprávnění má poskytovatel pro stanovení „ostatních povinností, které příjemce v souvislosti s poskytnutím dotace nebo NFV plní a jejichž nedodržení není neoprávněným použitím podle § 3 písm. e) RP“ (dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. i) RP).

Výjimky z označení/vyčlenění dalších podmínek

Poskytovatel **nesmí** při stanovení dalších podmínek v rozhodnutí o poskytnutí dotace **dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP takto označit** výše uvedené hlavní (zásadní) podmínky/povinnosti, kterými jsou účel, lhůta splnění účelu, a lhůty jednotlivých splátek NFV. Stejně tak těmto podmínkám/povinnostem nelze přiřadit snížený odvod dle ustanovení § 14 odst. 5 RP. Důvodem je skutečnost, že se nejedná o „další“ podmínky, nýbrž jde o podmínky, které tento zákon přímo taxativně vyjmenovává dle jednotlivých písmen ustanovení § 14 odst. 4 RP, a jejichž označení dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP by bylo s tímto zákonem v rozporu.

► Příklad špatné praxe

Chybné označení/vyčlenění dalších podmínek

Poskytovatel v rozhodnutí o poskytnutí dotace označil podmínku splnění účelu poskytnuté dotace ve lhůtě do 25. 2. 2022 podle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP, a dle ustanovení § 14 odst. 5 RP stanovil odvod ve výši 5 % z celkové částky dotace.

Poskytovatel jednal v rozporu s rozpočtovými pravidly, jelikož v rozporu s ustanovením § 14 odst. 4 písm. g) RP označil podmínku, která nesmí být zařazena mezi „další podmínky“ s možností sníženého odvodu. Podmínka účelu je totiž tímto zákonem výslovně uvedena jako jedna ze zásadních podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace.

4 Stanovení sníženého odvodu poskytovatelem v rozhodnutí o poskytnutí dotace

Při stanovení sníženého odvodu v rozhodnutí o poskytnutí dotace je poskytovatel v první řadě povinen postupovat v souladu se zákonem, tedy respektovat aktuální znění rozpočtových pravidel v okamžiku vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace či NFV při volbě způsobu stanovení sníženého odvodu. Ve druhé řadě se poskytovatel nesmí odklánět od zákonem stanovené terminologie, kterou musí i s jejím ustáleným významem zachovat, viz níže.

Poskytovatel **je oprávněn** u jím vybraných (mimo výjimek z označení) **dalších podmínek** (dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP) stanovit snížený odvod v souladu s **ustanovením § 14 odst. 5 RP**. Tento snížený odvod, resp. jeho výpočet, lze stanovit třemi způsoby, které rozpočtová pravidla dle aktuálního znění umožňují.⁷

- i) Procentní rozmezí;**
- ii) Pevný procentní podíl;**
- iii) Pevná částka odvodu;**

přitom poskytovatel přihlédne k závažnosti porušení rozpočtové kázně a jeho vlivu na dodržení účelu dotace.

Dle aktuálního znění rozpočtových pravidel jde o taxativní výčet možností, jak stanovit snížený odvod. Jakákoliv odchylka při nastavení je v rozporu s rozpočtovými pravidly a má za následek nejednotnost při posuzování podmínek a stanovování výše odvodu za porušení rozpočtové kázně.

Procentní rozmezí

Rozpočtová pravidla poskytovateli umožňují stanovit snížený odvod způsobem procentního rozmezí, tedy vytvořit ohraničený, procenty stanovený rámec, který ponechává v jednotlivých případech porušení podmínky/povinnosti prostor pro zvážení a zhodnocení všech okolností za účelem stanovení konečné/výsledné procentní hodnoty, přepočtené na výši odvodu v korunách.

- Typicky např. stanovení sníženého odvodu v rozmezí 1 % – 5 % z celkové částky dotace za nesplnění indikátoru (splněno např. cca 90 % indikátoru), stanovení sníženého odvodu ve výši 25 % – 35 % z částky, ve které byla porušena rozpočtová kázeň, stanovení sníženého odvodu za nesplnění povinnosti dodržení zásad dle § 6 ZZVZ u příslušné veřejné zakázky.
- Stanovené procentní rozmezí se musí vztahovat vždy buď k celkové částce dotace, nebo k částce, ve které byla porušena rozpočtová kázeň.

⁷ Historicky, z hlediska novelizací rozpočtových pravidel, se možnosti měnily a není vyloučeno, že k dalším změnám může opět dojít. Poskytovatel vždy musí mít na paměti, že je pro něj určující znění rozpočtových pravidel účinné v době vydávání správního aktu o poskytnutí dotace.

► Příklad dobré praxe

Stanovení sníženého odvodu způsobem procentního rozmezí

Poskytovatel v rozhodnutí o poskytnutí dotace označil podmínku zajištění pojištění předmětu pořízeného z dotace po dobu udržitelnosti podle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP, a dle ustanovení § 14 odst. 5 RP stanovil odvod ve výši 15 % – 20 % z celkové částky dotace.

Poskytovatel danou podmínku označil v souladu s ustanovením § 14 odst. 4 písm. g) RP jako „další podmínku“ a řádně stanovil snížený odvod dle ustanovení § 14 odst. 5 RP v procentním rozmezí z řádně uvedené výchozí hodnoty, přičemž velikost tohoto rozmezí nebyla příliš široká.

► Příklad špatné praxe

Stanovení sníženého odvodu širokým procentním rozmezím

Poskytovatel v rozhodnutí o poskytnutí dotace označil podmínku „povinnosti zajištění auditu“ podle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP, a dle ustanovení § 14 odst. 5 RP stanovil odvod ve výši 15 % – 70 % z celkové částky dotace.

Poskytovatel podmínku řádně označil v souladu s ustanovením § 14 odst. 4 písm. g) RP jako „další podmínku“, příliš široce však stanovil procentní rozmezí pro určení konečné výše odvodu za porušení rozpočtové kázně dle ustanovení § 14 odst. 5 RP.

Pevný procentní podíl

Rozpočtová pravidla poskytovateli umožňují též stanovit snížený odvod tak, že určí konkrétní číselnou hodnotu procenta, které bude jasně vyjadřovat zamýšlenou procentní hodnotu sníženého odvodu, následně přepočtenou na výši odvodu v korunách.

- Typicky např. stanovení sníženého odvodu ve výši 5 % z celkové částky dotace za nepředání dokumentace k závěrečnému vyhodnocení akce ve stanovené lhůtě, stanovení sníženého odvodu ve výši 1 % z celkové částky dotace za nepodání monitorovací zprávy ve stanovené lhůtě, stanovení sníženého odvodu ve výši 20 % z celkové částky dotace za nezajištění pojištění předmětu pořízeného z dotace.
- Pevný procentní podíl se musí vztahovat vždy buď k celkové částce dotace, nebo k částce, ve které byla porušena rozpočtová kázeň.

► Příklad dobré praxe

Stanovení sníženého odvodu v rozhodnutí o poskytnutí dotace procentním podílem

Poskytovatel v rozhodnutí o poskytnutí dotace označil podmínku zaslání monitorovací zprávy ve stanovené lhůtě podle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP, a dle ustanovení § 14 odst. 5 RP stanovil odvod ve výši 1 % z celkové částky dotace.

Poskytovatel danou podmínku označil v souladu s ustanovením § 14 odst. 4 písm. g) RP jako „další podmínku“ a řádně stanovil snížený odvod dle ustanovení § 14 odst. 5 RP procentním podílem odpovídajícím závažnosti dané podmínky.

► Příklad špatné praxe

Stanovení příliš vysoké hodnoty procentního podílu

Poskytovatel v rozhodnutí o poskytnutí dotace označil podmínku povinnosti zaslání monitorovací zprávy ve stanovené lhůtě podle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP, a dle ustanovení § 14 odst. 5 RP stanovil odvod procentním podílem ve výši 25 % z celkové částky dotace.

Poskytovatel podmínku řádně označil v souladu s ustanovením § 14 odst. 4 písm. g) RP jako „další podmínku“, stanovil však pevný procentní podíl za danou podmínku v neadekvátní výši vůči závažnosti dané podmínky a jejímu vlivu na splnění účelu.

Pevná částka odvodu

Jako poslední možnost rozpočtová pravidla umožňují poskytovateli stanovit snížený odvod tak, že poskytovatel určí konkrétní hodnotu vyjádřenou v korunách, čímž jasně stanoví výši odvodu.

- Typicky např. stanovení sníženého odvodu ve výši 10 000 Kč za nezaslání monitorovací zprávy poskytovateli ve stanovené lhůtě, stanovení sníženého odvodu ve výši 1 000 000 Kč za nesplnění povinnosti vložit smlouvu do registru smluv (závisí na hodnotě smlouvy-plnění).
- Zde je stanovována konkrétní částka odvodu, tedy neprovádí se žádný výpočet z procent ani z výchozí hodnoty pro stanovení sníženého odvodu (celková částka dotace nebo částka, ve které byla porušena rozpočtová kázeň). Není tedy reálně možné, aby správní orgány posuzovaly výši odvodu takto určenou nejednotně.

Výchozí hodnota pro stanovení sníženého odvodu pro procentní rozmezí a pevný procentní podíl

Jak je již výše uvedeno, poskytovatel se nesmí odklánět od zákonem stanovené terminologie. Dané platí jak pro stanovení způsobu sníženého odvodu, ale též pro stanovení/volbu výchozí hodnoty pro stanovení příslušného sníženého odvodu. Proto se musí, s ohledem na znění rozpočtových pravidel, stanovené procentní rozmezí a pevný procentní podíl vždy vztahovat buď **k celkové částce dotace**, nebo **k částce, ve které byla porušena rozpočtová kázeň**.

Uvedené vyplývá z terminologie rozpočtových pravidel a jednoty výchozí hodnoty pro určování odvodu za porušení rozpočtové kázně. Poskytovatel (v ustanovení § 14 odst. 5 RP) při stanovení podmínek se sníženým odvodem, i příslušný finanční úřad (viz ustanovení § 44a odst. 4 písm. a) RP) při stanovení výše sníženého odvodu, stanovují tento snížený odvod totožným způsobem vycházejícím vždy ze zákonem umožněného, a poskytovatelem zvoleného zdroje pro stanovení sníženého odvodu. Tímto zdrojem je buď **celková částka dotace**, nebo **částka, ve které byla porušena rozpočtová kázeň**.

Celkovou částkou dotace se rozumí částka poskytnutá dle rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo částka účelově určených prostředků zařazených do rozpočtu OSS nebo přesunutých rozpočtovým opatřením. Do této částky nezapočítávají, resp. neodčítají se z ní finanční prostředky poskytovatelem nevyplacené dle ustanovení § 14e RP, finanční prostředky poskytovateli příjemcem vrácené jak dobrovolně, tak i na základě výzvy poskytovatele dle ustanovení § 14f odst. 3 RP, ani finanční prostředky uhrazené na účet finančního úřadu na základě rozhodnutí správce daně ve věci porušení rozpočtové kázně.

Částkou, ve které byla porušena rozpočtová kázeň, se rozumí částka (poskytnuté dotace či prostředků OSS), která je postižena porušením podmínky/povinnosti nebo právního předpisu, přičemž dané porušení má za následek porušení rozpočtové kázně dle ustanovení § 44 odst. 1 RP.

Rozpočtová pravidla znají jen tyto dvě možnosti pro stanovení výchozí hodnoty, ze které má být vypočítán příslušný odvod dle procentního určení (rozmezí či procento). Jakákoliv odchylka při nastavení podmínek je v rozporu s rozpočtovými pravidly a má za následek nejednotnost při posuzování podmínek a stanovování výše odvodu za porušení rozpočtové kázně. Z toho důvodu je nezbytné, aby se poskytovatel vyvaroval jakéhokoliv doplňování či odchylování se od zákonem stanovené terminologie.

► Příklad dobré praxe

Stanovení řádné výchozí hodnoty pro výpočet odvodu

Poskytovatel v rozhodnutí o poskytnutí dotace označil podmínku povinnosti použití prostředků do 7 dnů po jejich obdržení na účet podle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP, a dle ustanovení § 14 odst. 5 RP stanovil odvod ve výši 5 % z částky, ve které byla porušena rozpočtová kázeň.

Poskytovatel danou podmínku označil v souladu s ustanovením § 14 odst. 4 písm. g) RP jako „další podmínku“ a řádně stanovil snížený odvod dle ustanovení § 14 odst. 5 RP procentním

podílem odpovídajícím požadavku na rychlost použití prostředků. Užitím příslušné výchozí hodnoty určil výpočet pro každou jednotlivě vyčíslitelnou opožděnou platbu, která tak nebude vycházet z celkové výše dotace (zpravidla mnohem vyšší).

► Příklad špatné praxe

Stanovení nesprávné výchozí hodnoty pro výpočet odvodu

Poskytovatel v rozhodnutí o poskytnutí dotace označil podmínku povinnosti zřízení zástavy k předmětu pořízeného z dotace ve prospěch poskytovatele podle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP, a dle ustanovení § 14 odst. 5 RP stanovil odvod procentním podílem ve výši 30 % z celkové částky dotace, ponížené o částku nevyplacenou dle ustanovení § 14e RP.

Poskytovatel jednal v rozporu s rozpočtovými pravidly, jelikož nestanovil u podmínky označené dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP výši odvodu v souladu s ustanovením § 14 odst. 5 RP tím, že se odchýlil od zákonného nastavení výchozí hodnoty pro výpočet sníženého odvodu.

5 Stanovení sníženého odvodu s přihlédnutím k závažnosti porušení rozpočtové kázně a jeho vlivu na dodržení účelu dotace

Ustanovení § 14 odst. 5 RP obsahuje mimo taxativního vymezení možností, kterými lze stanovit snížený odvod, a mimo povinnosti vycházet při výpočtu buď z celkové částky dotace, nebo z částky, ve které byla porušena rozpočtová kázeň, taktéž neodlučitelnou povinnost **zohlednit** při výše uvedeném vždy **závažnost** (případného předpokládaného) **porušení rozpočtové kázně a jeho vlivu na dodržení účelu dotace**.

Výše uvedené znamená, že má každý poskytovatel, s ohledem na specifika jednotlivých programů, potažmo konkrétních projektů (případně jednotlivých oblastí projektů), stanovit snížený odvod způsobem odpovídajícím těmto projektům, vycházející z důležitosti příslušných podmínek pro splnění cílů projektů (účel poskytnuté dotace), a to včetně závažnosti jejich porušení. Cílem je taktéž eliminace excesivních případů stanovení sníženého odvodu v rozhodnutí o poskytnutí dotace, ať už jde s ohledem na závažnost/důležitost podmínky o příliš nízký/vysoký odvod či šíří jeho procentního rozmezí.

Je třeba připomenout, že tuto zákonnou úvahu má poskytovatel z logiky věci a časové posloupnosti provést ještě v období před stanovením výše odvodu (způsobu výpočtu odvodu), tedy před implementací do příslušného rozhodnutí o poskytnutí dotace.

► Příklad špatné praxe

Stanovení sníženého odvodu procentním podílem v neadekvátní výši

Poskytovatel v rozhodnutí o poskytnutí dotace označil podmínku předložení monitorovací zprávy poskytovateli ve stanovené lhůtě podle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP, a dle ustanovení § 14 odst. 5 RP stanovil odvod ve výši 0 % z celkové částky dotace.

Poskytovatel jednal v rozporu s rozpočtovými pravidly, jelikož podmínce označené dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP stanovil odvod ve výši 0 % z celkové částky dotace v rozporu s ustanovením § 14 odst. 5 RP. Tímto způsobem není řádně stanoven způsob výpočtu ani hodnota porušení podmínky (0 % není snížený odvod) pro řádné určení výše porušení rozpočtové kázně. Totožně nesprávný postup by to byl i v případě poskytovatelem určeného odvodu ve výši 100 % (ať už z celkové částky dotace nebo z částky, ve které byla porušena rozpočtová kázeň).

Odvod např. ve výši 98 % z celkové částky dotace by dle rozpočtových pravidel byl sníženým odvodem jako takový, jeho výše by však s ohledem na znění podmínky (a její závažnost při porušení a vliv na splnění účelu) nebyla odůvodnitelná.

Je zcela na rozhodnutí poskytovatele, zda u (specifických) programů a jejich jednotlivých projektů nastaví snížené odvody totožným způsobem, nebo zda se budou v některých případech tyto odvody (či jejich nastavení) lišit s ohledem na svá specifika. Případné výrazné rozdíly (excesy) nastavených snížených odvodů by měly mít vždy své opodstatnění a poskytovatel by měl být

schopen je odůvodnit tak, aby je bylo možné považovat za stanovené s přihlédnutím k závažnosti porušení rozpočtové kázně (porušení příslušné podmínky) a jeho vlivu na dodržení účelu dotace.

Dovětek uvedený v ustanovení § 14 odst. 5 RP („přitom poskytovatel přihlédne k závažnosti porušení rozpočtové kázně a jeho vlivu na dodržení účelu dotace.“) vyžadující úvahu poskytovatele pro stanovení adekvátní výše sníženého odvodu (či způsobu jeho stanovení) má ve své podstatě přímou souvislost s otázkou zásady proporcionality⁸ v rámci finančním úřadem stanovovaných odvodů za porušení rozpočtové kázně ve výši porušení rozpočtové kázně (dle ustanovení § 44a odst. 4 písm. c) RP). V obou případech je totiž kladen požadavek na určitou úvahu a zhodnocení (u poskytovatele předem) závažnosti porušení rozpočtové kázně (podmínky/povinnosti) a jeho vlivu na dodržení účelu dotace. Proto je při stanovení snížených odvodů v rozhodnutí o poskytnutí dotace nutné, aby poskytovatel z uvedené zásady vycházel.

Poskytovatel by měl proto v první řadě vždy napřed zvážit, zda je porušení příslušné podmínky/povinnosti (porušení rozpočtové kázně) natolik závažné, aby v rozhodnutí o poskytnutí dotace požadoval odvod v plné výši čerpaných nebo poskytnutých finančních prostředků, či nikoliv. Pakliže nikoliv (a to pro existenci důvodů pro stanovení odvodu pouze v části dotace), musí poskytovatel zvážit způsob a možnou výši této části dotace, odpovídající právě nižší závažnosti a významu porušené povinnosti pro splnění účelu. S ohledem na výše uvedené je proto vhodné, aby poskytovatel zvážil nejen způsob stanovení sníženého odvodu, ale v případě užití procentuálních sazeb (procentní hodnota či procentní rozmezí) taktéž výslednou hodnotu vyjádřenou v korunách.

⁸ Dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 1Afs 291/2017 – 33 ze dne 30. 10. 2018 je třeba při stanovení výše odvodu za porušení rozpočtové kázně vycházet ze zásady proporcionality, tedy rozumného vztahu mezi závažností porušení rozpočtové kázně a výší za ně předepsaného odvodu.

6 Zásady pro řádné stanovení sníženého odvodu v rozhodnutí

- Poskytovatel **neoznačuje** zásadní podmínky uvedené v ustanovení § 14 odst. 4 písm. d), e) a f) RP jako „další podmínky“ dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP a souběžně s tím **nestanovuje** snížený odvod dle § 14 odst. 5 RP.

Jde o podmínky hlavní/zásadní, taxativně vymezené rozpočtovými pravidly, nejedná se dle zákonného znění o „další podmínky, které musí příjemce v souvislosti s použitím dotace nebo NFV splnit“. Tyto podmínky nelze označit jako „další“ s přiřazením sníženého odvodu.

- Poskytovatel, označí-li podmínku dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP a rozhodne-li se stanovit snížený odvod, **tento vždy stanovuje** předepsaným způsobem dle ustanovení § 14 odst. 5 RP. Nesmí tedy zapomenout určit způsob výpočtu či jeho přesnou hodnotu vyjádřenou v korunách.

Nestanoví-li poskytovatel k podmínkám, i přes sdělení, že bude dané porušení postiženo sníženým odvodem, přesnou hodnotu nebo způsob výpočtu dle příslušného ustanovení RP, pohlíží se na dané tak, že snížený odvod není řádně určen.

- Poskytovatel u podmínky označené dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP **nestanovuje** dle ustanovení § 14 odst. 5 RP hodnotu sníženého odvodu ve výši 0 % či 0 Kč.

Dle znění rozpočtových pravidel se nejedná o snížený odvod jako takový, důvodem jsou dvě související skutečnosti:

- rozpočtová pravidla přímo stanovují, jakým způsobem má poskytovatel určit/označit podmínku/povinnost, která nemá být postižena odvodem. Chce-li poskytovatel, aby porušení určité podmínky/povinnosti nebylo odvodem postiženo, musí zvolit správné zákonné označení dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. i)⁶ RP (ostatní podmínka/povinnost, kterou příjemce v souvislosti s poskytnutím dotace nebo NFV plní a jejíž nedodržení není neoprávněným použitím podle ustanovení § 3 písm. e) RP). V takovémto případě postačuje jen označit příslušnou podmínku/povinnost dle uvedeného ustanovení rozpočtových pravidel bez stanovení jakékoliv hodnoty. Smyslem tohoto ustanovení je, že porušení podmínky/povinnosti nebude mít za následek porušení rozpočtové kázně, tedy odvodovou povinnosti na základě rozhodnutí finančního úřadu. Stejně jako u snížených odvodů ani zde nelze takto označit zásadní podmínky uvedené v ustanovení § 14 odst. 4 písm. d), e) a f) RP; a
 - rozpočtová pravidla v rámci určení sníženého odvodu (viz ustanovení § 14 odst. 5 RP) stanovují, že musí jít o hodnotu nižší, než kolik činí celková částka dotace – byť jde z logiky věci o hodnotu nižší (jelikož hodnota nulová, ať už v procentech nebo v Kč, je matematicky vždy nižší než 100 %, resp. celková částka dotace), dané ustanovení nekoliduje s výše uvedeným, jelikož zde RP hovoří o sníženém odvodu a odvod/odvodová povinnost za porušení rozpočtové kázně v určité výši je konečným důsledkem porušení podmínky, která není vyčleněna dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. i)⁶ RP).
- Poskytovatel **neoznačuje** určité podmínky, případně jejich porušení, termínem „formální“, s tím, že dané nepovažuje za podstatné atp.
K předmětnému platí to, co je uvedené výše ve smyslu ustanovení § 14 odst. 4 písm. i)⁶ RP. Pokud podmínka není zákonně označena, její porušení bude postiženo odvodem.

- Poskytovatel u podmínky označené dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP **nestanovuje** dle ustanovení § 14 odst. 5 RP hodnotu sníženého odvodu ve výši 100 % (potažmo ve výši porušení rozpočtové kázně nebo ve výši celkové částky dotace).
V takovémto případě se zcela zjevně nejedná o snížený odvod (odvod nižší, než kolik činí celková částka dotace) a hledí se na podmínku tak, že hodnota sníženého odvodu není určena.
- Poskytovatel u podmínky označené dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP **nestanovuje** dle ustanovení § 14 odst. 5 RP procentní rozmezí sníženého odvodu ve výši 0 % až 100 %.
Dle výše uvedeného jsou obě hraniční hodnoty v rozporu s aplikací sníženého odvodu, existence daného rozmezí na věci nic nemění. Navíc poskytovatel musí při volbě procentního rozmezí (viz kapitola 3) vycházet ze závažnosti porušení rozpočtové kázně (příslušná podmínka) a vlivu na dodržení účelu, tedy jak z příslušných podmínek programu, tak i konkrétního projektu. V takovémto případě nelze tvrdit, že by došlo ke stanovení sníženého odvodu, nebo že by poskytovatel při jeho stanovení přihlédl k výše uvedenému.
- Poskytovatel u podmínek označených dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP **nestanovuje** odvod v příliš širokém procentním rozmezí dle ustanovení § 14 odst. 5 RP jako je např. rozmezí 20 % až 70 %.
U takto nastaveného procentního rozmezí nelze u porušení podmínky říci, že by při něm byla zohledněna závažnost porušení rozpočtové kázně a vliv na dodržení účelu. Takto nastavené, příliš široké rozmezí pak vede k rozdílné interpretaci zainteresovanými subjekty.
- Poskytovatel u podmínky označené dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP **nestanovuje** dle ustanovení § 14 odst. 5 RP procentní rozmezí sníženého odvodu např. ve výši 0 % až 25 % nebo 75 % až 100 %.
Bez ohledu na výši jedné z hraničních hodnot (např. 25 %, 35 %, 60 %, 75 %, 90 %) jako nejvyšší/nejnižší nesmí být druhou hraniční hodnotou 0 % nebo 100 %. Jak je výše uvedeno, nulová hodnota není, stejně jako hodnota 100 %, dle rozpočtových pravidel sníženým odvodem.
- Poskytovatel u podmínky označené dle ustanovení § 14 odst. 4 písm. g) RP v souladu s ustanovením § 14 odst. 5 RP **nestanovuje** (s výjimkou nastavení finančních oprav pro veřejné zakázky financované z EU fondů⁹) snížený odvod v podobě 100 % s možností snížení (např.) na 60 %, nebo opačné, navyšující období (např.) 25 % s možností zvýšení na 60 %.
Dané se běžně používá u některých (nejzávažnějších) pochybení ve veřejných zakázkách, kdy je však vždy u původní hodnoty (např. 100 %) definováno pochybení, a u hodnoty nižší případně „polehčující“ okolnosti. Jakékoliv, i vícenásobné stupňování bývá zpravidla pro příjemce a další subjekty matoucí. Proto je vhodné vždy nejprve stanovit podmínku a té přidělit snížený odvod (nebo jej neuvádět, pak je hodnota 100 %), a dalším totožným podmínkám, rozšířeným o určité (polehčující) okolnosti, přidělit odvod snížený.
- Poskytovatel při určování sníženého odvodu **respektuje** výchozí hodnotu stanovenou rozpočtovými pravidly v ustanovení § 14 odst. 5 RP, resp. stanovuje snížený odvod tak, že se příslušná hodnota vypočítá z částky, ve které byla porušena rozpočtová kázeň, nebo z celkové částky dotace. Poskytovatel se neodchyluje od zákonného vymezení výchozí hodnoty pro stanovení sníženého odvodu, neboť jakákoliv odchylka od rozpočtovými pravidly stanovené

⁹ Rozhodnutí Komise č. C(2019) 3452 final ze dne 14. 5. 2019 (včetně přílohy), kterým se stanoví pokyny ke stanovení finančních oprav, jež se mají provést u výdajů financovaných Uníí v případě nedodržení platných pravidel pro zadávání veřejných zakázek.

výchozí hodnoty pro určení sníženého odvodu je v rozporu s tímto zákonem a způsobuje nejednotnost při určování správné výše odvodu zainteresovanými subjekty.

Ministerstvo financí ČR

Odbor 47 Centrální harmonizační jednotka

2023